

Відповідальність за порушення вимог Закону України «Про публічні закупівлі» щодо локалізації

З 14.07.2022 почав діяти пункт 6¹ розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) (далі — Закон) щодо встановлення ступеня локалізації певних товарів, якщо вартість предмета закупівлі дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень.

04.08.2022 набула чинності постанова Кабміну [від 02.08.2022 № 861](#) «Про затвердження порядків підтвердження ступеня локалізації виробництва товарів та проведення моніторингу дотримання вимог щодо ступеня локалізації виробництва предметів закупівлі, внесених до переліку товарів, що є предметом закупівлі, з підтвердженим ступенем локалізації виробництва».

Тож, уже декілька місяців замовники зобов'язані при здійсненні закупівель товарів / робіт / послуг встановлювати вимоги щодо локалізації, у разі якщо товар включено до переліку, визначеного Законом. Водночас редакція portalу вже оприлюднила [усі необхідні для цього документи](#):

The screenshot shows the website interface. At the top, there is a navigation bar with categories: **НОВИНИ**, **СТАТТІ**, **ІНСТРУМЕНТИ**, **КОНСУЛЬТАЦІЇ**, **НАВЧАННЯ**, **ТЕНДЕРНИЙ СУПРОВІД**, and **ВІДЕО**. Below this is a secondary navigation bar with **ЗАМОВНИКАМ**, **УЧАСНИКАМ**, **ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ** (highlighted with a green box), **ПРАВОВА БАЗА**, **ЖУРНАЛИ**, **КНИГИ**, and **ТЕСТИ**. Under **ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ**, there is a sub-menu with **Воєнний стан**, **Природний газ**, **Електрична енергія**, **COVID-19**, **Локалізація виробництва** (highlighted with a green box and an arrow pointing to the document list), **Зразки документів замовникам**, and **Зразки документів учасникам**. The main content area is titled **Локалізація виробництва** and contains a list of documents. The first document is **Приклад обґрунтування незастосування норм щодо визначення ступеня локалізації виробництва** (with a star icon), with a **Слідкувати** button. The second document is **Приклад оголошення про проведення спрощеної закупівлі з вимогою щодо локалізації виробництва (послуги/роботи)** (with a star icon). The third document is **Приклад оголошення про проведення спрощеної закупівлі з вимогою щодо** (with a star icon). On the left side, there is a sidebar menu with categories: **Інфографіка**, **Відеодопомога**, **Статті**, **Журнали**, **Автори**, **Зразки документів** (expanded), **Воєнний стан**, **Електрична енергія**, **COVID-19**, **Локалізація виробництва**, and **Зразки документів замовникам**.

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з portalу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/uchast-u-zakupivliakh/lokalizatsiya/vidpovidalnist-za-porushennia-vymoh-zakonu-ukrainy-pro-publichni-zakupivli-shchodo-lokalizatsii/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

Окремо звернемо увагу на те, що пункт 6¹ розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону викладено в такій редакції: замовник **здійснює закупівлю товарів**, визначених підпунктом 2 цього пункту, виключно якщо їх ступінь локалізації виробництва дорівнює чи перевищує: у 2022 році — 10 відсотків.

Тобто законодавцями не визначено видів закупівель, щодо яких застосовуються вимоги щодо локалізації, у зв'язку з чим можемо зробити висновок, що локалізація повинна здійснюватись:

у разі здійснення закупівлі відповідно до вимог Закону (незалежно від вибраної процедури закупівлі / спрощеної закупівлі);

у разі здійснення закупівлі відповідно до вимог постанови КМУ [від 28.02.2022 № 169](#) та вимог постанови КМУ [від 02.03.2022 № 185](#), оскільки зазначені постанови регламентують саме здійснення закупівель;

за новою постановою про особливості здійснення закупівель вимоги щодо локалізації також лишаються обов'язковими для застосування замовниками.

Що щодо відповідальності в разі незастосування локалізації виробництва, коли це законодавчо передбачено? Законом чітко не визначено, яка відповідальність за неврахування цих вимог, та, відповідно, замовники не розуміють, яких рішень можна очікувати від контролюючих органів, тож спробуємо розібратись у зазначеному питанні та змодельювати декілька ситуацій.

Ситуація 1

Замовник взагалі не встановив вимог у тендерній документації щодо локалізації та для участі в тендері свої пропозиції подали учасники, товар яких відсутній у реєстрі локалізованих товарів.

У такому разі органами ДАСУ можуть бути, приміром, встановлені порушення законодавства у сфері публічних закупівель, які (залежно від того, на якому етапі здійснюватиметься моніторинг) можуть призвести або до відміни процедури, або ж до зобов'язання розірвати договір про закупівлю, якщо такий уже було укладено. Також згідно зі статтею 164-14 КУпАП у разі, якщо тендерна документація складена не відповідно до вимог закону, на уповноважену особу може бути накладено адміністративне стягнення в розмірі 1 700 грн, за ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано такому адміністративному стягненню, — 3 400 грн.

Ситуація 2

Замовник встановив умову в тендерній документації, проте не відхилив тендерну пропозицію учасника, яка не відповідала зазначеній умові.

Органами ДАСУ може бути встановлено порушення у вигляді невідхилення тендерних пропозицій, які підлягали відхиленню відповідно до Закону. На уповноважену / посадову / відповідальну особу замовника може бути накладено адміністративне стягнення в розмірі 25 500 – 51 000 грн, за ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано такому адміністративному стягненню, — 51 000 – 85 000 грн.

Якщо було подано скаргу до АМКУ на переможця, пропозиція якого не була відхилена, але б мала бути відхилена згідно з вимогами тендерної документації, Орган оскарження може, зокрема, прийняти рішення про відміну рішення уповноваженої особи чи зобов'язати погодити тендерну документацію з вимогами законодавства або за неможливості виправити допущені порушення відмінити процедуру закупівлі. У свою чергу, це також призводить до втрати дорогоцінного часу.

Ситуація 3

Замовник здійснив закупівлю в учасника, товар якого наявний у реєстрі локалізованих товарів, проте не оприлюднив на вебпорталі Уповноваженого органу фактичну калькуляцію собівартості товару разом із звітом про виконання договору про закупівлю.

Відповідно до статті 164¹⁴ КУпАП передбачено відповідальність, зокрема, за неоприлюднення або порушення строків оприлюднення інформації про закупівлі, що тягне за собою накладення штрафу органом державного фінансового контролю на службових (посадових), уповноважених осіб замовника в розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (1 700 грн).

Дії, передбачені частиною 1 статті 164¹⁴ КУпАП, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, тягнуть за собою накладення штрафу органом державного фінансового контролю на службових (посадових), уповноважених осіб замовника в розмірі 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (3 400 грн).

Вищевикладене адміністративне стягнення, відповідно до статті 38 КУпАП, може бути накладено не пізніш як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні — не пізніш як через два місяці з дня його виявлення.

Вважаємо за необхідне зазначити, що крім адміністративної відповідальності на службових (посадових), уповноважених осіб та керівника замовника можуть бути покладені й інші види відповідальності, тому рекомендуємо ознайомитись зі статтею: [«Відповідальність за порушення у сфері публічних закупівель, вчинені під час дії режиму воєнного стану»](#).

Більше про локалізацію маєте можливість дізнатись у матеріалі: [«Знайомимось з тим, що таке локалізація та як її правильно застосовувати в закупівлях»](#).

Нагадуємо, що в будь-якій роботі необхідно завжди пам'ятати про відповідальність, а уповноваженим особам особливо, оскільки навіть невелика помилка може в майбутньому призвести до відповідальності. Будьте пильними та не допускайте помилок, а також завантажте собі [шпаргалку уповноваженої особи замовника про адміністративну відповідальність](#).